

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
**«ПРОФІЛАКТИКА ПСИХОСОМАТИЧНИХ
РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ»**
кафедра юридичної психології

Статус дисципліни – вибіркова

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти – магістр

Форми здобуття вищої освіти – заочна

Мова навчання – державна

Навчальний рік – 2025-2026

Форма підсумкового контролю – залік

Сняtkова Тетяна Миколаївна

Науковий ступінь: доктор філософії

Посада: доцент кафедри

Тел: 063-405-48-68

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб 325

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=ldtArKIAAAAJ>

Контактний телефон

тел. 520-08-89

Електронна адреса

E-mail: k015@naiau.kiev.ua

Розклад навчальних занять

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 325

Консультації

Очні:

(відповідно до графіка консультацій науково-педагогічних працівників кафедри) з 14:00 до 16:30

Онлайн:

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу <https://dn.navs.edu.ua/course/view.php?id=4027>

1. Стислий опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Профілактика психосоматичних розладів особистості» спрямована на засвоєння знань про взаємозв'язок між психічним станом людини та її фізичним здоров'ям, а також на вивчення причин, механізмів розвитку та методів з профілактики психосоматичним розладам.

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння фахівцями знаннями та практичними навичками у сфері профілактики психосоматичних розладів,

спрямованими на комплексне розуміння впливу психологічних чинників на соматичне здоров'я, а також на опанування ефективних стратегій і технік, що сприяють збереженню та зміцненню як психічного, так і фізичного благополуччя особистості. Теоретичні знання та практичні вміння, здобуті в процесі вивчення дисципліни, формують у майбутніх фахівців здатність розпізнавати ранні ознаки психосоматичної напруги, надавати консультативну допомогу та розробляти індивідуальні програми профілактики.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Теоретичні засади психологічного дослідження психосоматичного статусу особистості.
2. Вплив стресогенних чинників професійної діяльності на психосоматичний статус працівника Національної поліції України.
3. Психологічне забезпечення профілактики психосоматичних розладів у працівників Національної поліції України.

Формат навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Психологія психотравми» проводиться в заочному форматі, має чітку структуру, завдання і систему оцінювання.

Форми та методи навчання – *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення.

Система підсумкового контролю – застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). *Методи підсумкового контролю:* усна відповідь або тестування.

Пререквізити: «Фізіологія вищої нервової діяльності та психофізіологія», «Клінічна психологія», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Патопсихологія».

Постреквізити: «Основи психологічного консультування», «Основи психологічної реабілітації», «Основи психокорекції та психотерапії», «Організаційно-правові засади психологічної допомоги різним категоріям громадян», «Основи психологічної профілактики».

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти.

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальна компетентність, якою повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності :

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги особам (групам осіб) у складних життєвих ситуаціях.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни:

На рівні знань здобувачі вищої освіти мають засвоїти:

- предмет, завдання, методологічні та природничо-наукові засади психосоматики як науки;

- історичні погляди на психосоматичні розлади, школи і напрями вивчення цієї проблеми;

- психологічні, філософські, медичні оцінки сутності проблеми психосоматики;

- об'єктивні детермінанти дезадаптації особистості працівників поліції;

- психологічні наслідки хронічної стресової реакції;

- витоки та наслідки емоційного вигорання працівників поліції;

- психодіагностичні методи визначення схильності до психосоматичних розладів;

- форми, методи і принципи профілактичної та корекційної роботи із особами, які страждають на психосоматичні розлади;

- психологічний зміст основних засобів і методів попередження й профілактики психосоматичних розладів;

На рівні навичок і вмінь здобувачі вищої освіти мають вміти:

- застосовувати сучасні наукові методи і методики визначення схильності до психосоматичних розладів;

- встановлювати ознаки психосоматичних розладів;

- диференціювати прояви хронічної стресової реакції та посттравматичного стресового розладу;

- проводити основні заходи щодо попередження та профілактики психосоматичних розладів;

– навчати персонал та керівний склад основним методам попередження й профілактики психосоматичних розладів серед особового складу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/ 3 кредити ECTS.

Мова навчання: українська мова.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	4 год.
семінарські заняття / практичні	24 / 6 год.
самостійна робота	76 год.

Ознаки навчальної дисципліни:

Рік викладання	семестр	спеціальність	рік навчання здобувачів вищої освіти	Нормативний/ вибірковий
2025-2026	2	«Психологія»	1МАГ	Вибіркова (В)

Схема навчальної дисципліни

Тема заняття, кількість годин план заняття, тези	Вид навчального заняття	Необхідне обладнання	Ресурси в Інтернеті, література	Права та обов'язки здобувачів під час проведення навчального заняття	Перелік необхідних завдань, які мають виконати здобувачі на занятті	Бал (оцінки)	Примітки
Т.1. Теоретичні засади психологічного дослідження психосоматичного статусу особистості. (2 год.) План: 1. Психосоматичний статус особистості: історія становлення проблеми. 2. Основні школи досліджень проблеми психосоматичного статусу. 3. Сучасний стан розвитку проблеми психосоматичних розладів.	Лекція	Ноутбук, проектор	https://mon.gov.ua/ua https://www.naiu.kiev.ua/ http://www.nbu.gov.ua/ http://nplu.org/	Отримання якісних освітніх послуг; справедливе та об'єктивне оцінювання; виконувати вимоги освітньої програми.	Засвоїти теоретичний матеріал		

4. Класифікація та ознаки психосоматичних розладів.							
Т.1. Теоретичні засади психологічного дослідження психосоматичного статусу особистості (2 год.) План: 1. Психосоматичний статус особистості: історія становлення проблеми. 2. Сучасний стан розвитку проблеми психосоматичних розладів. 3. Класифікація та ознаки психосоматичних розладів.	Семінар		https://www.naiu.kiev.ua/ http://www.nbu.gov.ua/ http://nplu.org/	Поважати гідність, права, свободи та законні інтереси учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм тощо.	Відтворити навчальний матеріал у межах плану; змодельовати ситуації використання одержаних знань у практичній діяльності психолога.	Від 2 до 5.	

Т.2. Вплив стресогенних чинників професійної діяльності на психосоматичний статус працівника Національної поліції України. (2 год.) План: 1. Визначити у вигляді блок-схеми об'єктивні детермінанти дезадаптації особистості працівників поліції. 2. Проаналізувати психологічні наслідки хронічної стресової реакції. 3. Виділити схематично витоки та наслідки емоційного вигорання працівників поліції. 4. Відпрацювання вмінь та навичок проведення психодіагностики хронічного стресу та наслідків емоційного вигорання працівників поліції.	Практичне		https://www.naiu.kiev.ua/ http://www.nbuu.gov.ua/ http://nplu.org/	Поважати гідність, права, свободи та законні інтереси учасників освітнього процесу, дотримуватися вимог освітньої програми тощ	Відтворити навчальний матеріал у межах плану; змодельовати ситуації використання одержаних знань у практичній діяльності психолога.	Від 2 до 5.	
Тема 3. Психологічне забезпечення профілактики психосоматичних розладів у працівників Національної поліції України (2 год.) План: 1. Критеріїв професійного психологічного відбору та психологічна підготовка працівників поліції. 2. Основні	Лекція	Ноутбук, проектор	http:// mon.gov.ua http://www.mon.gov.ua. http://www.nbuu.gov.ua/	Отримання якісних освітніх послуг; справедливе та об'єктивне оцінювання; виконувати вимоги освітньої програми.	Засвоїти теоретичний матеріал		

принципи профілактики психосоматичних розладів в поліції. 3. Модель особистості працівника поліції, схильного до психосоматичних розладів, методики психодіагностики. 4. Основні завдання цільової психологічної підготовки працівників. 5. Цільове психологічне супроводження особи, схильної до психосоматичних розладів. 6. Медико-психологічна реабілітація осіб, які страждають на психосоматичні розлади.							
Тема 3. Психологічне забезпечення профілактики психосоматичних розладів у працівників Національної поліції України. (2 год.) План: 1. Відпрацювання вмінь та навичок встановлення критеріїв схильності до психосоматичних розладів, основних ознак психосоматичних розладів. 2. Надати характеристики поведінкових змін при розвитку психосоматичних розладів. Результати висвітлити 3. Визначити особливості взаємодії соціального	Практичне		https://www.naiu.kiev.ua/ http://www.nbu.gov.ua/ http://nplu.org/	Поважати гідність, права, свободи та законні інтереси учасників освітнього процесу, дотримуватися вимог освітньої програми тощо	Відтворити навчальний матеріал у межах плану; змодельовати ситуації використання одержаних знань у практичній діяльності психолога.	Від 2 до 5.	

оточення з особами, схильними до психосоматичних розладів. 4. Відпрацювання вмінь та навичок практичної психодіагностики схильності до психосоматичних розладів.							
---	--	--	--	--	--	--	--

ОСНОВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Дідковська Л. І. Психосоматика: основи психодіагностики та психотерапії : навчальний посібник для вищ. навч. закл. Львів: Вид-во центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 264 с.
2. Грицюк І.М. Основи психосоматики: методичні матеріали для студентів спеціальності «Практична психологія». Луцьк : вид-во «Вежа-Друк», 2016. 27с.
3. Ільїна Н. Клінічна психологія: навчальний посібник. Вид: «Університетська книга». Київ. 2020, 163 с.
4. Курило В.О. Клінічна медична психологія : навчальний посібник. Львів : Видавець Марченко Т. В., 2023. 348 с.
5. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Косенко А.Ф., Кочергіна Т.І. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я: навчальний посібник. Київ: ІНКІОС, 2002. 272 с.
6. Педак А. А. Психічні і психосоматичні розлади в клініці лікаря загальної практики – сімейної медицини. Миколаїв, 2011. 695 с.
7. Практична психосоматика: діагностичні шкали : навчальний посібник / за заг. ред. О. О. Чабана, О. О. Хаустової. Київ: ВНТУ, 2018. 108 с.
8. Наказна І. М. Психосоматика: навчальний посібник. Ніжин : вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 132 с.
9. Харченко Д. М. Психосоматичні розлади. Теорії, методи діагностики, результати досліджень: навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 280 с.
10. Чабан О.С., Хаустова О.О., Асанова А.А. Сапон Д.М., Авраменко О.М. Практична психосоматика: хронічний біль: навчальний посібник. Київ. Вид-во «Мед-книга». 132 с.

Ресурси:

<https://mon.gov.ua/ua>
<https://www.naiu.kiev.ua/>
<http://www.nbuu.gov.ua/>
<http://nplu.org/>

Технічне та програмне забезпечення/обладнання. Пакет програмних продуктів Microsoft Office; мультимедійний проектор, комп'ютер, інтерактивні дошки. Проведення занять з використанням мультимедійної установки, що надає ілюстративності під час висвітлення окремих прикладних аспектів психолого-педагогічного супроводження процесу управління персоналом.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання. Дисципліна сформована та викладається відповідно до вимог Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ, яке було розроблено на основі українського та світового досвіду етичної нормотворчості. Даний документ затверджений Вченою радою Національної академії внутрішніх справ (протокол № 5 від 27.03.2018) та введений в дію наказом ректора Академії (наказ № 422 від 30.03.2018). Згідно його положень члени наукової спільноти у своїй діяльності керуються нормами та правилами етичної поведінки та професійного спілкування, зважають на принципи та умови дотримання академічної доброчесності.

Оцінювання результатів навчання

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни		участь в роботі впродовж занять, у тому числі опрацювання завдань самостійної підготовки / залік – 60/40	
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)		не передбачається	
Семінарські заняття		під час семінарських занять здобувачів відбувається опрацювання навчальних питань у межах плану, а також вивчення окремих розділів дисципліни під керівництвом викладача.	
Умови допуску до підсумкового контролю		за умови засвоєння визначеного науково-педагогічним працівником обсягу навчального матеріалу, виконання поточних завдань.	
Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль		Підсумкова кількість балів
	Залік		
Мах 60%	Мах 40%		Мах 100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри юридичної психології Національної академії
внутрішніх справ 03 липня 2025 року, протокол №19

Завідувач кафедри

Іван ОХРИМЕНКО

Підпис авторів силабусу:

Тетяна СНЯТКОВА